

LR Aplinkos ministerijai

2021-04-06

Nr. 20

Kopija:

! VI versiją 2021-02-04

Danui Augučiuui, aplinkos viceministrui

El.paštas: danas.augutis@am.lt

Birutei Valatkienei, projekto NATURALIT vadovei

El.paštas: birute.valatkiene@apva.lt

Prof.dr. Gediminui Brazaičiui, VDU ŽŪA

mokslininkų grupės, rengusios Rekomendacijas, vadovui

El.paštas: gediminas.brazaitis@vdu.lt

PASIŪLYMAI EB SVARBOS NATŪRALIŲ MIŠKO BUVEINIŲ TVARKYMO REKOMENDACIJŲ PROJEKTUI (VI versija 2021-02-04)

Susipažinę su 2021-03-09 nuotoliniame renginyje pristatytu Europos Bendrijos svarbos natūralių miško buveinių tipų tvarkymo rekomendacijų projektu (toliau-Rekomendacijų), jau renginio metu išsakėme eilę pastabų ir kylančių klausimų. Kaip į juos yra/bus atsižvelgtas sunku nuspėti, kadangi aptarimui pateiktas Rekomendacijų projektas po renginio nebuvo atnaujintas ir prašoma pastabas teikti tai pačiai senesnei [VI versijai \(2021-02-04\)](#).

Renginio organizatoriai išsakė prielaidas, kad šios rekomendacijos gali tapti integralia Lietuvos miškų politikos dalimi. Jei tai išties siekiamybė, tuomet šis projektas yra ypatingos svarbos dokumentas visai šalies miškų ūkio ateičiai. Jame negali būti ignoruojama iki šiol sukauptos miškininkystės mokslo žinios ir miškininkavimo praktinė patirtis. Teikiame keletą **esminių pastabų ir pasiūlymų**:

1. Būtina šias Rekomendacijas, kaip Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademijos mokslininkų rengtą studiją, **pateikti oficialiai įvertinti kompetentingiems recenzentams.** Tai yra įprasta (ir būtina) mokslinių darbų kokybinio įvertinimo ir aprobavimo procedūra, kurią apeiti šio reikšmingas pasekmes galinčio turėti mokslinio darbo atveju būtų netoliaregiška.
2. Būtina įvardinti **konkrečius, pritaikytus naudoti praktiškai EB svarbos natūralių miško buveinių būklės vertinimo indikatorius ir kriterijus,** kad būtent šiais rodikliais remiantis būtų galima objektyviai įvertinti, projektuoti ir vykdyti buveinių tvarkymą. Juk, jeigu aiškiai bus žinoma, kokia yra esama situacija konkrečioje buveinėje ir kokių rodiklių siekiama, tuomet valstybinių ir privačių miškų ūkio specialistai, projektuojantys ir vykdančios priemonės natūraliose miško buveinėse, galės pasirinkti geriausiai tinkamas konkrečiai vietai. Dabartiniame Rekomendacijų variante labiau orientuojamasi į tvarkymo veiklų procesą, bet tai mažai pagrindžiama – ar siūlomos priemonės gali prisidėti prie siekiamo rezultato - nes nėra aiškiai parengtos EB svarbos natūralių miško buveinių būklės rodiklių sistemos. O kol nėra

aiškiai įvardintų, praktiškai suprantamų ir pamatuoti galimų kriterijų kiekvienos iš aptariamų natūralių miško buveinių būklei nustatyti, sunku vertinti Rekomendacijose siūlomų priemonių tinkamumą bei mokslinį/praktinį pagrįstumą. Pavyzdžiui, buveinių apsaugai svarbių teritorijų (BAST) lygmens tvarkymo priemonėms Rekomendacijose nepateikiama konkrečių jų parinkimo ir vykdymo/nevykdymo principų ar kriterijų atskiriems buveinių tipams. Aprašoma tik atskirų priemonių taikymo procesas – kaip vykdyti. O kada/kur jas taikyti, kada ne? Kokiais kriterijais vadovaujantis atsirinkti – kuriuose skirtingų tipų buveinių medynuose ir kurias priemones dera projektuoti bei vykdyti?

3. Siūlytume rengėjams Rekomendacijų **pateikti palyginimą, kaip skiriasi** šios rengiamos Rekomendacijos kiekvienai iš EB svarbos natūralių miško buveinių Lietuvoje, nuo rekomendacijų, taikomų kitose kaimyninėse šalyse bei bendrųjų ES rekomendacijų NATURA2000 tinklo miško buveinėms. Pravartu būtų pagrįsti, kodėl autorių pateikiamos būtent tokios Rekomendacijose aprašytos priemonės (argumentuojant vykdytais moksliniais tyrimais ar įgyta analogiškų priemonių taikymo praktine patirtimi).
4. Būtina Rekomendacijose, įvadinėje dalyje, aiškiai įvardinti, **kaip ir kas turi prisiimti atsakomybę bei finansuoti** reikalingas gamtotvarkines priemones, **kaip ir kas turi kompensuoti** privačių miškų savininkams už dėl įvedamų apribojimų atsirandančius nuostolius. Kad šalies biudžetas (t.y.-visi mokesčių mokėtojai) prisiimtų nuostolių ir išlaidų finansavimą, būtina aiškaus įvertinimo - kiek siūlomos priemonės paveiks medynų pažeidžiamumą, produktyvumą ir tvarumo sumažėjimą.

Kadangi dabartiniame Rekomendacijų variante susikoncentruojama tik į vieną sritį– ekologines miško funkcijas, visiškai nekreipiant dėmesio į tvariam miškų valdymui būtinas miškų ekonomines ir socialines funkcijas, neįvertinant siūlomų priemonių pasekmių klimato kaitos įsipareigojimams, **negalime pritarti tokiam dokumento projektui** ir siūlome Aplinkos ministerijai **įpareigoti rengėjus jį tobulinti**.

Tikimės, kad į pateiktus siūlymus bus atsižvelgta.

Pagarbiai,

dr. Algis Gaižutis, LMSA Valdybos pirmininkas
Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija (LMSA)
A. Juozapavičiaus g. 9, 09311 Vilnius
Tel./fax. +370 5 2767590; mob. +370 687 95113
Lobistinės organizacijos pažymėjimo Nr. LOB-JA-2021-0064

ORIGINALAS PAŠTU
NEBUS SIUNČIAMAS